

РУСКИ НОВИИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ С. Х. С.

Вихода раз у тижню. — Цена на шама рок 100 Іки. На ч., рока 50 Іки. Повідоме ч. 2 Іки. Власитель: Руске Народне Просвіт. Дружество. Однічательни редактор Ігорь Навич.

Нови Сад
штаванток 26. марта 1925.

Рукописи и други пјема треба посыпак на адресу „Руски Новини“ Нови Сад, Богојевића улица бр. 2. — Пристапату на Руске-Народи.
Просв. друштво Руски Крстур (Бањка).

ДОБРЕ ЗАПАМЕТАЙМЕ!

На заседанију нашејшо парламента, котре ће отримаћо на неџелю дња 22 марта т. р. виковед министар Узунович радикални посланик слѣдуюци сљвља: „Треба да замје знајо на којима се литањима данас у Француској води једна велика и жестока борба, у којој побеђује опозиција, које ми вистујамо на овој страници.“ (хляпкане при већини, протести при опозицији!) На то министар Прибичовић додад: „Ваш блок (опозиција) то је странка кардинала и бискупа!“

— Тоти слова неншкайших управлючих нації держави бара наскан, бо вони видали програму єднай державній і культурній роботи — або лепше повесць єднай яловей борби.

— Влада даклем ясно виявела, же стої на тим становищі у культурним згляді и буде дівствовати у тим напряму на котрим стої и діаствує неншкайща фрамасунска и бессиріска влада у Французькай. — А якє то становище? То становище проци вирське и непріятельське церкви. Французька влада прервала шинки одношения зос римским престолом и церкву претглашала приватним дружством як и. пр. даюче шпиваче, лобо талігашке дружство котре вона ма право розслучини кели зосне.

Забрали церковни здания и маєток и так вінросто огликала своїх власних грауданох, украдла чо не єй. — Школи цинки підтримавала и пошамсцювала таких „учительох“⁴ котрим задача по жалі забинц у дзенцку ізажде помышленне на Бога и бессмертносц. Однічкі француски родолюби застарани над таку шалену політику, котра неминовно веде Француску до препасци, станули и устроцівіли ще, народ ще організира и на других виберацікох тата вла-да мухин паданні.

Зос справовавши и ділох пешкайших наших дапоедніх' миністров ми зме уж обачэли, жэ беру приклад зос Францускай. Але по ізвядлению миністра Узуновича, кожды і шлені мухі увидзіць цо ше нам' готове. Тэрэв розуміміе, чом не тут Конкордату (закона, по котрым бі церква мае шлебоду загарантовану) чом ше одніяло нашо ёладческе добро у Шыду дас ше ховаю широти без оца і мацери, чом Тымко вінче у Керестуре, і велі другі стварі о котрых будземе бешедзвац у ваших новінох.

Добре запаметайме слова и чекайме, як що укажу и на ділу. На днень виберанки парод ма у руках лем гумову кульочку, зос хтору пове хей лебо не, зос хтору може лебо сам себе викопац троб. лебо онемогучий тоги по роби так як у Фран-

цускай або цо гуторя так як міністер Узунович.

Читане, драга до просвети

Други нас хвали і гуторя же зме не леніви, цихи і побожні. Але за то маме і своїх хиби, і то не мали хиби. Я би повед, же с дніп од наї векших наших хибох є тога, же барз'є любиме читаць і не знаме шеніць і поштоваць книжкою і новини. Правда, ми ще можемо вигваряць. Ми можемо ще брапіц же зме не мали своїх книжкох ані новинах до недавна же мало було медаці нами таких, що знали читаць і писаць, а кед уж знали, то у еспанії по мадирски, а по руски мало: Ішицко то правда, але зато не щаме думаць, же так може буць і надалей. Неб, пляк не щме бо кед і надалей будземе дбаць лем за матеріалки ствари, кед ше і надалей будземе стараць лем за жем, за газдовство і матеріялки маєток, то попри своїм величим богатству пренадиже, пропаднємо як народ, як Руснаци, ростопиме іте як соль у воді медаці другими народами. Боред 50—100 роки моголище чловек а і народ якошик жиць і без читаній, без книжкох, без просвітних товариствах, з єдину беседу без своєї просвіти але нешка боме уж не. Зваже і сами, же пешка чловек

ша". Гоч нашо дідове не звали інше теди так цепці жем. За сигурно же ще бй зрадовали, кед учули тото слово, бо то бул конец их трапези. Уж звали, же од терас буду мац мир и покой; буду свойни на своїм, — па як Господь да!

— на як Господи да! Тото юно их было: власна жем, юно место, юна пустиня — а гевто ало шицко хибело. — Но цо и могли принесц зос собу за господство и дом. Гибаль древени плуг? Ша тот себе у ту моглу направиц. Гевто шицко хибело.

Любовь медведя Собу

Терас заш почала Калварія за наших дідох. Шицко требало створиць, а ту не було с чим. Але як ше указало, аложна сила шицко аробела. Збудовали ше хижки, створел ше потребин влат, набавел ше статок до роботи, и так перши темель животу бул положени. То шицко створела лю б о в. Нашо дідове не приходзели з единого валалу, не поспіали ше медзя собно, аж една робота, заеднички шиль збліжсл их едних гу другим. Бони ше водали

ФЕЛЬТОН

Зохабиц же лєни луги, бистри потохи, широки травники, слатки мед и красну овоч, своєю палали, своєю церкви, своїх сущедох — своєю домою, и пущиц ше цо далекого не поознаного швета — то мүщело буда смутне и боляце за наших ділох, кед ше одлучели присц до Бачкей. Богоч им у старим обиталищу на подкарпатох було десно и ире панцину чежко и прискорбно, ипак ше не могли радовац, кед ше пушали до таксай великой драги, бо воини як исуки дзеци не знали дзе иду, и цо их чека. Давно ше не путовало тельо як нешика то людзє не поознавали краї так як нешка. Гу тому Бачка була на нодним гласу, бо ту до не давна до 1797 р. ище нановаме Турци, а цо ио ўх вигнаню пришла „рая“ зос Босни и Херцеговини, то були нашим цихим Руснакам цудзи неизвестны людзє.

кед неизна читац и писац то так як да нема очох. Не може ше у швеце обрациц. Але и то уж нешко мало, да чловек лем а на читац, але треба да кажи на исце чита и то вельо чита книжки и добри новини. Нешко зос чловека не досц, да зна лем добре орац и конац, гоч то за парада главне, але чловек нешко муши ше разумиц и у других стварох у историји особено мушиме знац историју свога народа, у землевису, у политики а и у вири мушки нешко чловек буц вельо лепше поучени як скорей, бо мушиме бранци, а як ю будземе бранци кед ю не познаме добре, зос једну бешеду нешко мушки кажди чловек будпросвищени. И до веќшу просвите ма једен народ, тим лепше и лехчайше вон живе, тим веќшу чесц ма у швеце И найментији народ, котри ма вельку просвите моцистити си и цеслјиши як вельки народ а не просвищени. Стари Греки и Римљани ко трих не було вельо, а ипак вони в ладали над милионици другији не просвищених народох. Бо Греки и Римљани мали писоку и богату културу (просвата). У нешкайшим часу указую нам мати скандинавски народи (на сиверу Европи), цо предаји просвита и яки хасен ма народ од читава. Тоти народи бараја мали, е њих штири: Датци, Норвежци, Шведи и Фини и шицони ведно нет вештији од 15 милиони а живе у жижници крајох где жима бараја дуга роднене жеми скоро ант не маю. А так нигде не живе людве так легко и задовољно, як там. Чом? Бо там народ високо просвищени, вельо чита и вельо ше учи у школах та зна и ту ту подлу жем так вихасновац, же може легко жиц а о тим росповеме лице и у слідующији числу. Ф.

ЧИТАЦЕ РУСКИ НОВИНИ.

керестурци, або коцурии, бо з первони не було већији валаох. За керестурцих читаме же себе за валат выбрали икаке место, лем да им остане вијшка жем за газровапе. Бидији већији ше бали од живота як дзбали за здраве. Но але то Бог исправил. Викопали ше бегел, та мали и добри валал, и суху жем.

Перши початки гајдовани
Поля ше обрабији зос деревеним плутом. Фалаток шликового жељеза ше забијо до древа и так ше орало. Обично ше 4 кони прагало до плута, а 2—3 ме вије були при јединим плуту. Рав ше поорало и такој ше шало, садасло. Можеме себе думати, же таки жеми не барја родијели. Людзе по при 2 ферталох жеми, бидовали. Було јо једи цали рок кукурични хлеб. Кед ше яр указала, цали поље було заквигнуте од пицији. Тараски було полно. Понеже ше вельо жеми охабијо за ярати, а гу тому були вишади велики бари то остало мало добреј орацији жеми. Гајдох зос птирома ферталями, а особено зос већији бараја мало було.

Тестамент О. Коннела

Данил О. Коннел була једен од најважнијих людзох цо до тераса жижи на швеце. О јак вельо тот чловек зробио за свой мали але добри Ирски народ! Же тот народ иже нешко је, же тот народ не затрацил свою католическу виру, највећији ма подзековац својому Данку О. Колинсом. Вон була свитски чловек, але чловек несугрудиши у роботи и молитви. Путуји до Риму осетел же му ше приближује остатни час живота. Теди зробио свој тестамент и у тим тестаменту написао слова: Душу придавам Богу, тело домовини, а шерцо Риму (католическога цркви).

У тим святым јулијаним року ови вирникож шицнога швета обрачојо ше гу Риму. А ћо нам греко-католиком Рим?

Рим есть штредком и виходиском не лом христијанске просвите, аде просвите вонице.

Але пре нас католиком Рим есть ище цошко вельо већији.

Рим есть пре нас иснадаваџива скала вирн.

У Риму пребији Отац шицких христијанох. — Намистник Христов.

А за нас греко-католиком Рим есть то, цо је мати у фамилији. Рим дал пашим прадједом св. Кирила и Методија, котри нас научили понашаји Бога и любији св. цркву.

Рим чува святи моји нашега апостола св. Кирила.

Кед чујеме вшелјаки труби непрјательњох Божијих, котри труби на шицки боки: „далей од Рима“, таким отворено отвигујиме: „Нашо шерца Риму“, цркви Христове!

Трешу ше давери лејса, сипу огњи на шицки боки, слугове пекла беоњи на св. цркву Христову, аде дармо: бо вични су слова Христа Господа:

„И врати адovi не одолијут си.“

Веснина була 2 ферталош. Зарна за тарговицох мало остало. Цо було у моћнейшој гајди, то худобни такој зос сувачох себе покуповали. Шало ше и садасло як и нешко. Но конони з початку садасло ше бара мало. Приповеда ше, же Руснак-кестурец мал знанца у Фильнове, та же тот Шваб посадаје перии конони до керестура, иже ше барјеј ародзели як Швабови, тај Руснаци гуторели, же у их жемох не сији буда конопи.

Сиреведи ше на ленчи. Нашо дјлове уживали ленчи, цо ше нешко уж мало хаснује, и прето ше шало па дост ленчи. Приповеда ше, же једен слуга више обращал ленчи на спак, кед му гајдиня дала ленчи. Но але раз пришол глад, кед уж слуга бул свой гајда. У нужди поштоли питац до својога старога гајдине ленчи, а вон да го искре, як не поштоли ленчи, вијед јо на пойд, и указал му ленчи. Кед, требало набрац до мирички, а гајда ју обратио на спак, и так сцел брац. „Та по робиц“, гвари слуга. „Та сцем заграбиц“. „Е, не мож, бо на спак.“

Най будзе гесло јакога правдивога Русина:

„Душу Богу, тело домовини, а шерцо Риму, святей цркви.“

ПИТАЊЕ ЦАРИГРАДСКОГО ПАТРИЈАРХА

Наши новини писали јак турска влада вигнала православнога патријарха зос Цариграду и вон ше времено склонио на гору Атонску. Тото событие узнесирило јали православни восток. Зос тим у сојузу ше расправља питанje, чи би је цариградске патријаршије ис могло пренеси на приклад до Ерусалиму. У тим случају би политичке покровитељство над православијем прешло на Еглеску. Атенски архиепископ обрачел је на „Сојуз народох“ за интервентију, да воно одсуди турску владу. Исто так упрапена телеграфска молба на цинцих потзначаварох црковних, да је заявљено за пониженији ауторитет цариградскога патријарха. Особено је ванијиво же и на св.јакого Оца Папу Пија XI. послати таки телеграм. На тот способ и тот наслеђник гордого Фотија припознава у Пали наслеђника св.јакога Петра. Чи и то не у нешкайшим судбоноснијим пременох, у којима ше православна црква находити поцепана, једна опомена Божијога проријада, на јаким местима треба вона да погледа помоци а икога треба да ше найбажеји наслони. Да је у заједници зос Римом а не дозварији пекла би ју не надевадали а да же једен Кемал-паша.

ДЗЕЦИНЬСКА ЛЮБОВ

У једним американским варошу приведли на почињију жену, котра би тијки у једног посјецу зос својо умарту мајеру бивала и едла у тей истеј хижи, дзе ше цело је мајер росладовало. На војрос, преци

„И твоя ложка була на спак при миски, а терас би сцел а ист“. Али алато го помиловао.

Тлачело ше вишади на конњох. Бидло вельо патело, бо водите јали дзенъ було у адију, а в почици ше водило „за конњи“. Так ше конји не мали часу одпочинуц. Вяло ше в почици ше праји дзенъ ватлачело. Тлачидба це знала зајатијуц дзекеди аји до Варвари у Децембр. Кукурица ше не шмелја ламац до кујијскога вишнскога вашару. Гной ше слабо ценел и вожел на польо.

У заградох мало дачога було. Не шало ше ант требиконији. За насаду мало ше лем дајо ајало. Заградки полни були метлјача, дудви, коровча, трави, а до Фильпова ше ходасло на шалату. Як гутори кестуреска Франта. Заправи ис було Найвецји кед наложили гардији зос сламу; дакус габжини и багрени ярки то були огради.

(Далей будзе.)

Мали висти

КЕЛЬО ПОШТИ У ЈУГОСЛАВИЈИ

У нашој држави је шицких 2.160 пошти, од тога већи их 500 у сајети Хорватске. На Србији одговара им 280.

НАЈВЕКША ХИЖА НА ШВЕЦЕ

У Американским вароши Нюборику изграђена је хижка на 51 кондегнацији. У хижи било је око 10.000 људи. Тераса не прави већ једна хижка на 80 кондегнацији. И то буде највећа на швапе. У нашим варошама највећи хижи су 5 кондегнацији.

КАРА ЗА ПИЈАНИЦИ

У Америци забранено је уживање пивом. Кого там улапи, же пил, тога затвор и у арешту мушки почиц даскељо листри води на дне.

КЕЛЬО ЏЕ ПРИ НАС ПОПИЕ КАФИ

Прешлога року уважени у жупу државу већији је 8 милиони килограма кафи, а који зме плацели 222 милиони динари. Кажди дакле потроши за кафу 18 динара, або рочне пол килограма.

КЕЛЬО КОНТАЛО ХОВАНЕ ЕБЕРТА?

Умартога председателя немачке републике поховали на државни трошак, који виновију 200.000 златних маркох або 4.000.000 динара.

НЕ ЗНАЮ, ЖЕ ИНЕ УЖ ВОЈНА СКОЧИЧЕЛА.

До Трећесту пришло писмо Матеја Албији који је аустријски католика западио до Русије. Од почетку војни до тераса нико не знао о њем шта, чија живе чи умар. Нарас његовој домашњој добили писмо зос Сибирје. У котром писму, же их там већији та же јака, падају је, чи је уж скоро окончана војна, да и већ може прићи до дому. — Биданији ће и је више војна.

МИЛЛИОНИ У ГРОБУ

У Шпанији умар једен худобни бочко-

рош. Колики је захабел жешу и дајеши у шицким худобству. Када же је било десет жебра, тваред је сушед, же је треба да жебра био је покойни муж достал на лутрији 37 милиони динари. Худобна жена превраћала је цалу хижу гледајући лозини папир, але је могла најећи. Већ је одговарала, же човек положио камер до нових шијатах, до којих го вона поховала. Виколики покойник је најећи највећи лутријски папир, који прије је милиони.

ТОЛВАЙ У ТРУНИ

Једен толвай у Мајориду (Швајцарија) спретао полицију 3 дана, же умар. Јого пратио скрио го до труни, запаљао швијачки и виставио је умартога. Полиција пребурикала је цалу хижу гледајући толвая але до труни на закукала. Аж трошије је веден колац обаче, же „умарт“ дика. Ех-руџеји го зос труни јонка и одведли до арешту.

Берза и тарговина

Службени курс цудави вазлути приласким председници за мешави жарт тако:

1 чаполејндор	236.—	Динар.
1 турска лира	226.—	"
1 енглеска фунта	294.—	"
1 долар	81.50	"
1 златна марка	34.80	"
1 франц. франак	3.22	"
1 швајц.	11.83	"
1 тал. лира	2.52	"
1 ческа кор.	1.85	"
1 милион аустр. кор.	868.—	"
1 " мада. "	855.—	"
Зарно: Жито	450	
Кукурица	200	

ЗАПИСУЈИШЕ ЗА ЧЛЕНА „РУСКОГО НАРОДНОГ ПРОСВИТСКОГ ДРУШТВА“

Чом?

Бо вено широк просвету један Руским народом зос видавањем красних књижкох календарох и поштних. Основује читалиште, шпијаваџи, гимнастички кружиши. Отрије прелодавања и театрални представљања. Стара је зос једним словом о лепшој будућности Руског народа.

ДЛУЖНИЦИ И ПРЕТПЛАТНИЦИ

Замодију је шицки тоги, који не послали пејзаж за тогорочан календар, шай того да скорей зроби, бо Просветне Дружтву мунди разхуки авеси.

Исто тако модлите п. п. претплатникох, „Руских Новинох“, који иже не намирели претплату и најдораз пошиљу својој друштво до Просветне Дружтве у Керестуре. Не шумите читац новини а не плациј!

ТАРГОВЦИ, РЕМЕСЉАЦИ!

Оглашавају у наших
„РУСКИХ НОВИНОХ“

Услуга загарантовањи.

Чом?

Бо „РУСКИ НОВИНИ“ једини наше новини. Вони је читају вишадије жијују Русији.

ЦЕНА ОГЛАШКОМ 3 динари по петитним (малим) шорику.

Оглашка

ЯНКО СКУБАН, КАРЧМАР У ДЮРДОВЕ

предава хижу

на главним шоре, у хтореј је два радна, дучан и харчма, зос целим намештајом по туини цене. — Хто сде купиц, пада је њому обради.

ЖЕМ

145 катастарнији отрај у Славонији

зос шицким инвентаром предава је по туини
цени пре фамилијарни обставили. За адресу нај-
ше купиц обрачи на Редакцију „Руских Новинох“.

УТЕМЕЛЈЕНА 1884 Р.

Перша и најстарша фабрика шицких црковних потребованијох

Л-обомиј Д-окић и Брат, Нови Сад

Краља Петра ул. число 4. I. кондегнација.

Преворучује својој великој и најсолидијејшој складиши. Најсолидијији цени.
Најлепши роба без конкуренцији

Далеки преворучује:

Велике складиши црковних дзвонах најлепшог материјала и виробку.
Шицки застави за цркви, шијиваџи и иниј товариства.

Високи образи — свитови и цркви. Општеством, који не годни нараз
виплати, дава подлегчење у одлагању.

Шицки вијести и информацији послају на гореспомнуту адресу.

